

ความเป็นมาวันสตรีสากล

อดีตที่ผ่านมา สตรีมักเป็นฝ่ายที่ต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของชาย ไร้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพอย่างที่เราจะได้รับ การถูกกดขี่ข่มเหง และการเอารัดเอาเปรียบที่มีต่อสตรีในสังคม ได้กลายเป็นแรงผลักดันให้สตรีส่วนหนึ่งลุกขึ้นมาต่อสู้ เพื่อเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมและความเท่าเทียมกันในสังคม เรื่องราวแห่งการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธินี้สืบย้อนไป โดยเริ่มตั้งแต่

ปี ค.ศ.1789 (พ.ศ.2332)

บรรดาสตรีชาวปารีสพร้อมใจกันเดินขบวนไปยังพระราชวังแวร์ซายส์ ระหว่างการปฏิวัติฝรั่งเศส พร้อมทั้งเรียกร้อง เสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพและเรียกร้องความคุ้มครองแก่สตรีขึ้นเป็นครั้งแรก

ปี ค.ศ.1857 (พ.ศ.2400)

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม กลุ่มผู้ใช้แรงงานสตรีจากโรงงานทอผ้าและตัดเย็บเครื่องนุ่งห่ม ได้พากันเดินขบวนประท้วงในกรุงนิวยอร์ก เพื่อเรียกร้องสิทธิในการทำงาน และให้มีการรับรองสภาพการทำงานของสตรีที่ดียิ่งขึ้น โดยเรียกร้องเพิ่มค่าจ้างและปรับปรุงสภาพการทำงาน แต่แล้วเหตุการณ์ก็จบลงด้วยการฆาตกรรมโหดคนงานหญิง 119 คน โดยการเผาโรงเรียนในขณะที่คนงานหญิงกำลังประท้วงอยู่

ปี ค.ศ.1866 (พ.ศ.2409)

การประชุมสมัชชาของบรรดาสมาคมผู้ใช้แรงงานนานาชาติ ครั้งที่ 1 ได้มีการออกมติเกี่ยวกับการทำงาน อาชีพของสตรี ว่าเป็นการทำทนายอย่างเปิดเผยต่อชนบทรอบนิวยอร์กเดิม ในสมัยนั้นที่กำหนดให้สตรีต้องอยู่แต่เฉพาะในบ้านเท่านั้น

ปี ค.ศ.1889 (พ.ศ.2432)

เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม ค.ศ.1889 คลารา เซทกิน ได้แสดงสุนทรพจน์เป็นครั้งแรก เรื่องปัญหาของสตรีต่อที่ประชุมผู้ก่อตั้งสภาองค์การสากล ครั้งที่ 2 ในกรุงปารีส โดยเรียกร้องให้สตรีมีสิทธิในการทำงาน ให้มีการคุ้มครองสตรีและเด็ก รวมทั้งยังได้ เรียกร้องให้สตรีมีส่วนร่วมในการประชุมระดับชาติ และระดับสากลอีกด้วย นับเป็นเสียงเรียกร้องที่สำคัญและมีความหมายอย่างยิ่ง

ปี ค.ศ.1899 (พ.ศ.2442)

ได้มีการจัดประชุมกลุ่มสตรีผู้ต่อต้านสงครามขึ้นที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีการประชุมดังกล่าว นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้น ของขบวนการต่อต้านสงครามที่พัฒนา และเติบโตขึ้นมากในช่วงศตวรรษที่ 20

ปี ค.ศ.1907 (พ.ศ.2450)

กรรมกรสตรีในโรงงานทอผ้าได้ลุกฮือขึ้นเดินขบวนประท้วงการเอาเปรียบกดขี่ ขูดรีด ทารุณจากนายจ้าง ที่เห็นผลผลิตสำคัญกว่าชีวิตคน ณ เมืองชิคาโก สหรัฐอเมริกา ภายใต้การนำของ คลารา เซทกิน โดยเรียกร้องให้นายจ้างลดเวลาทำงาน จากวันละ 12-15 ชั่วโมง ให้เหลือวันละ 8 ชั่วโมง พร้อมทั้งให้ปรับปรุงสวัสดิการภายในโรงงาน และให้สตรีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วย ในการเรียกร้องครั้งนี้ แม้จะมีหลายร้อยคนถูกจับกุม แต่ก็ได้รับการสนับสนุนจากสตรีทั่วโลก และส่งผลให้วิถีการแบบทุนนิยมเริ่มสั่นคลอน

ปี ค.ศ.1910 (พ.ศ.2453)

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม ได้มีการประชุมครั้งที่ 2 ของสมัชชานักสังคมนิยมหญิงนานาชาติ (International Conference of Socialist Women) ในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยมี คลารา เซทกิน นักสังคมนิยมจากเยอรมัน ในฐานะที่เป็นเลขาธิการ ของสตรีสากล ได้เสนอให้วันที่ 8 มีนาคม เป็นวันสตรีสากล เพื่อรำลึกถึงการต่อสู้ของ คนงานหญิงโรงงานทอผ้าในกรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ที่การต่อสู้จบลงด้วยการฆาตกรรมหมู่ และก็ได้ได้รับการอนุมัติอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ จากผู้เข้าร่วมการประชุมนับร้อย จากองค์กรต่าง ๆ 17 ประเทศ อันประกอบด้วย ออสเตรีย เดนมาร์ก เยอรมัน และสวิสเซอร์แลนด์ มีประชาชนชายหญิงมากกว่า 1 ล้านคนเข้าร่วมชุมนุม มีการเรียกร้องสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพิ่มเติมจากการเรียกร้องสิทธิในการทำงาน การเข้ารับการอบรมวิชาชีพ และการให้ยุติการแบ่งแยกในการทำงาน

ปี ค.ศ.1911 (พ.ศ.2454)

มีการจัดงานวันสตรีสากลเพิ่มขึ้น ในประเทศฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และสวีเดน

ปี ค.ศ.1913 (พ.ศ.2456)

มีการจัดชุมนุมเนื่องในวันสตรีสากลขึ้นในรัสเซียเป็นครั้งแรก ที่นครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก แม้ว่าจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจขัดขวางก็ตาม

ปี ค.ศ.1914 (พ.ศ.2457)

วันสตรีสากลได้จัดขึ้น โดยได้เชิดชูคำขวัญของขบวนการสันติภาพ ทั้งนี้เพื่อต่อต้านสงครามที่กำลังคุกรุ่นอยู่ในยุโรป หลังจากนั้น เป็นต้นมา การฉลองวันสตรีสากลก็ทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สตรีในทวีปต่าง ๆ ทั้งแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกาต่างก็ร่วมมือ กันต่อสู้ เพื่อสิทธิเท่าเทียมกันเพื่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งร่วมกันผลักดันให้มีการตระหนัก ในเรื่องสิทธิมนุษยชน ของสตรีอย่างสมบูรณ์

ปี ค.ศ.1957 (พ.ศ.2500)

องค์การสหประชาชาติได้เห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วม โดยสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ได้มีมติที่ 32/142 ในการเชิญชวน ให้ทุกประเทศทั่วโลกกำหนดให้วันหนึ่งวันใดเป็นวันฉลองแห่งชาติ ว่าด้วยสิทธิสตรี และสันติภาพสากล โดยทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณี และสภาพทางประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ ซึ่งหลายประเทศส่วนใหญ่ได้กำหนดให้วันที่ 8 มีนาคม เป็นวันสตรีสากล (International Women's Day)

การริเริ่มของสหประชาชาติในการยกระดับสภาพเงื่อนไขของสตรี มีผลทำให้เกิดการจัดตั้งองค์กรทางด้านกฎหมาย ระหว่าง ประเทศ เพื่อสร้างความเท่าเทียมกัน ในทางกฎหมายให้เกิดขึ้น และมีองค์กรในสหประชาชาติอีกหลายองค์กรที่ทำงาน ผลักดันให้เกิดความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง โดยการทำให้ประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจมากขึ้น และพยายามเปลี่ยนแปลงแก้ไขขนบธรรมเนียม และเจตคติ ที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติมาเป็นเวลานาน

องค์กรต่าง ๆ ที่สำคัญในระบบของสหประชาชาติ ที่มีหน้าที่พิทักษ์สิทธิสตรี ได้แก่

(1) คณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรี (UNCSW) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1946 (พ.ศ.2489) โดยเป็นองค์กรภายใต้คณะมนตรี เศรษฐกิจและสังคม (ECOSOC) มีหน้าที่กำหนดแนวทางการยกระดับสถานภาพสตรี ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และด้านการศึกษา

(2) คณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (CEDAW) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1982 (พ.ศ.2525) เพื่อเป็นองค์กรในการติดตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ องค์กรนี้ มีหน้าที่ตรวจสอบว่าประเทศภาคี อนุสัญญาฯ กว่า 100 ประเทศ ปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุสัญญา ฯ หรือไม่

- แผนกเพื่อความก้าวหน้าของสตรี เป็นหน่วยงานภายใต้ศูนย์พัฒนาสังคม และกิจการด้านมนุษยธรรม ทำหน้าที่เป็น สำนักงานเลขานุการ ดำเนินการวิจัย และทำงานสนับสนุนองค์กรทั้งสองข้างต้น

- กองทุนพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNIFEM) เป็นกองทุนภายใต้โครงสร้างของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ทำหน้าที่สนับสนุนโครงการต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสตรีในกระบวนการพัฒนา ด้วยวิธีการส่งเสริมกิจกรรม สร้างเสริมรายได้ขนาดย่อม

- สถาบันวิจัยและฝึกอบรมระหว่างประเทศ เพื่อความก้าวหน้าของสตรี (INSTRAW) เป็นแหล่งให้เงินทุนอุดหนุน และมีหน้าที่ทำวิจัย เพื่อยกระดับวิธีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการพัฒนา

ผู้ให้กำเนิดวันสตรีสากล

คลาร่า เซทกิน (CLARE ZETKIN)

ค.ศ.1857 - 1933 (พ.ศ.240 - 2476)

คลาร่า เซทกิน เธอจึงได้รับการขนานนามว่า มารดาแห่งการเคลื่อนไหวสตรีสากล เป็นผู้ให้กำเนิดวันสตรีสากล

นักการเมืองหญิงสายมาร์กซิสต์ และอิตถีนิยม ชาวเยอรมัน เป็นผู้ริเริ่มวันสตรีสากลชื่อเดิมชื่อ คลาร่า ไอนส์เนอร์ เกิดที่เมืองไวเดอธูร์นวันแซกโซนี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ.1857 (พ.ศ.2400) จบการศึกษาจากวิทยาลัยครูเมืองไลพ์ซิก และพบรัก กับเพื่อนนักศึกษาชาวรัสเซียด้วยกันนามว่า ออพซิปเซทกิน และได้แต่งงานด้วยกันในเวลาต่อมา มีบุตร 2 คน และเป็นหม้ายในปี ค.ศ.1889 (พ.ศ.2432)

ในปี ค.ศ.1884 (พ.ศ.2424) ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democratic Party) ซึ่งเป็น พรรคการเมืองที่ก่อตั้งได้เพียงระยะเวลาสั้น ๆ ก่อนที่จะถูกยุบ โดยมหาเอกซ์ครเซนาบดีของปรัสเซีย (เยอรมัน) นามว่า ออทโท ฟอน บิสมาร์กและคลาร่าได้ถูกเนรเทศไปอยู่ที่สวิตเซอร์แลนด์

ค.ศ.1907 (พ.ศ.2450) คือ 8 ปี ให้หลังคลาร่าได้กลับสู่เยอรมันดินแดนมาตุภูมิ คลาร่ากลับมาพร้อมกับการก่อตั้ง กลุ่มนักสังคมนิยมหญิง หลักจากนั้น ในปี ค.ศ.1910 (พ.ศ.2453) ได้ริเริ่มในการเสนอให้กำหนดวันที่ 8 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันสตรีสากล

นับจากปี ค.ศ.1914 (พ.ศ.2457) ในขณะที่ประเทศเยอรมันกำลังทำสงครามโลกครั้งที่ 1 คลาร่าเซทกิน ได้ร่วมมือกับ โรซ่า ลักเซมเบอร์ก (นักคิดสายมาร์กซิสต์หญิงคนสำคัญ) ร่วมกันรณรงค์ต่อต้านสงครามโลกครั้งที่ 1 ในนามกลุ่ม สปาร์ตาซิสต์* จึงทำให้ คลาร่าเดินเข้าออกจากคุกนับครั้งไม่ถ้วน

* กลุ่มสปาร์ตาซิสต์ (spartacist) เป็นกลุ่มกรรมการในเยอรมันที่ประท้วงรัฐบาลเยอรมันสมัยนั้นในการทำสงครามโลก ครั้งที่ 1 ภายใต้การนำของ 2 นักสังคมนิยมเยอรมัน โรซ่า ลักเซมเบอร์ก (Rosa Luxemburg) และคาร์ล ลีเบเนคท์ (Karl Liebknecht) ด้วยความคิดที่ว่า ทหารที่ส่งไปรบและล้มตายก็คือประชาชน หรือผู้ใช้แรงงาน สงครามเป็นการกระทำที่สนองตัณหาของรัฐบาล ในการต้องการความยิ่งใหญ่ แต่ประชาชนมีแต่ต้องสูญเสีย (กลุ่มสปาร์ตาซิสต์ เป็นชื่อนำมาจากชื่อของสปาร์ตา คัส ผู้นำของทาส ในยุคโรมันโบราณที่หาญกล้าขึ้นปฏิวัติล้มอำนาจของจักรพรรดิโรมันยุคโบราณ)